

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17099-10-20 פלוני נ' אלמונית

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

פלוני
ע"י ב"כ עו"ד חלה מוסא דכוור

מבקש

נגד

אלמונית
ע"י ב"כ עו"ד אדיב מחול

משיבה

פסק דין

1. עסקינן בבקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת גילה ספרא ברנע) בתלה"מ 37827-07-20 מיום 28.8.2020, במסגרתה נפסקו לזכות המשיבה מזונות אישה זמניים וכן מזונות זמניים עבור בת בגירה (להלן: "**ההחלטה קמא**").

5

6

רקע בזעיר אנפין

2. המבקש והמשיבה הינם נוצרים קתולים, נישאו זה לזה בשנת 1996 ומנישואים אלו נולדו הבן ה', יליד 1998 והבת מ', ילידת 2001 (להלן: "**הילדים**"; "ה"; "מ" בהתאמה).

3. הצדדים חלוקים בשאלת הנסיבות שהובילו לפרידה. המשיבה טענה כי המבקש הפעיל כלפיה אלימות, גירש אותה ביום 23.1.20 מדירת המגורים המשותפת ומנע ממנה לשוב אליה. המבקש מצדו טוען כי המשיבה בחזקת "מורדת" היות שיצאה מהבית ביוזמתה, בנוכחות עדים ומסרבת לשוב אל הבית.

4. בין הצדדים מתנהלים הליכים שונים בבית משפט קמא: התובענה קמא (המשיבה הגישה, למזונות אישה והוצאות מדור); תובענה לפירוק שיתוף ולאיוון משאבים (המשיבה הגישה, תיק 37833-07-20); תביעה לביטול הסכם שלום בית מיום 1.8.2019 (המבקש הגיש, תיק 36478-06-20) – (להלן: "**הסכם שלום הבית**").

5. כאמור, המשיבה (כאן) הגישה ביום 16.7.20 את התובענה בבית משפט קמא, למזונות אישה והוצאות מדור. המשיבה טענה כי עד לחודש פברואר 2020 קיבלה דמי אבטלה אשר הופסקו. המבקש טען כי למשיבה פוטנציאל השתכרות בסך 5,000 ₪, אין כל מניעה שתצא לעבוד וכי עד חודש יולי 2019 עבדה והשתכרה בסכום זה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17099-10-20 פלוני נ' אלמונית

6. לטענת המשיבה, הכנסת המבקש מסתכמת בסך של 35,000 ₪ לחודש לכל הפחות, כאשר
מסכום זה כמעט ואין לו הוצאות. יצוין כי המשיבה שינתה גרסתה במסגרת כתב התשובה
קמא, אז טענה כי הכנסותיו עולות על 23,000 ₪ לחודש.
7. המשיבה מכחישה טענות המשיב כי אינה ממצה את כושר השתכרותה, וטוענת כי ניסתה
להתקבל למספר משרות אך ללא הצלחה; כן טענה המשיבה שהמבקש הוא זה שניסה
למנוע ממנה מללמוד ולצאת לעבוד.
8. בבקשתה קמא, דרשה המשיבה מזונות, בין היתר על מנת לתמוך בלימודי הילדים, בסך
8,000 ₪ לא כולל מדור. בתצהירה קמא הוסיפה המשיבה דרישה לסך של 3,000 ₪ דמי
מדור והוצאות מחיה קבועות בסך 3,000 ₪.
9. המשיבה טענה בתצהירה קמא כי עד לחודש יוני, העביר המבקש לבן ה' 2,000 ₪ וחדל
מלעשות כן; הבן זקוק לכסף על מנת לשלם הוצאות לימודיו. לטענת המשיבה, הבן נושא
בהוצאות מעונות סטודנטים בסך 1,500 ₪ ובשכר לימוד שנתי בסך 11,000 ₪ ואילו היא
נושאת בהוצאות המחיה שלו ונסיעות, כך שהוצאותיה עומדות על 3,000 ₪. נוסף על כן
טענה כי הבן נזקק לדיקור סיני שעלותו אינה ידועה לה כרגע והיא נושאת בדמי ביטוח
הבריאות שלו בסך 124 ₪.
10. אשר לבת מ', טענה המשיבה כי הבת זקוקה למחשב ללימודיה בסך 4,000 ₪ וצופה כי יהיו
לה הוצאות לימודים של כ-2,000 ₪ לחודש מעבר להוצאות מחיה, וכי גם היא סובלת
מבעיה רפואית ונדרשת לטיפולים בסך 250 ₪ לחודש.
11. מנגד טען המבקש כי הילדים הבגירים אינם צד להליך זה ולכן המשיבה נעדרת זכות עמידה
ואינה יכולה לתבוע בשמם הוצאות או צרכים שהם בעצמם לא תבעו. יתרה מכך טען
המבקש כי על המשיבה לשאת במחצית התשלומים שהוא שילם ומשלם בעבור הבגירים.
12. בתשובה לכך טענה המשיבה כי למרות היותם בגירים, היא מחויבת לעזור לילדיה ואילו
המשיב התחייב, במסגרת הסכם שלום הבית, שיפרנס את הבית.
13. לטענת המבקש, הוא זה הנושא בשכר הלימוד של הבן ה' ובהוצאות המעונות שלו ועושה
כך מרצונו הטוב. אשר לבת מ', טוען המשיב כי הוא זה שנשא בתשלום מקדמת הלימודים
עבורה ב... אך לטענתו מ' שינתה את מקום לימודיה ל... והבטיחה למשיב כי תשיב לו דמי
המקדמה. כמו כן טוען כי רכש עבורה מחשב נייד וכן הוא זה שהתלווה אל הבת בטיפוליה
הרפואיים בגין בעיותיה, ואף שילם על חמישה טיפולים.
14. ביום 28.8.20 ניתנה ההחלטה קמא, בבקשה לפסיקת מזונות זמניים לאישה וילדים
בגירים ומדור. להלן חלקה האופרטיבי של ההחלטה (ההדגשות במקור):

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17099-10-20 פלוני נ' אלמונית

"נוכח המידע שהוצג בפניי בשלב זה, בהתאם לפסיקה הרווחת וגילם של הילדים אני קובעת כי המשיב יעביר למשיבה סך של 1,200 ₪ בחודש בעבור מזונות אישה, שכן כאמור טרם הוכרעה שאלת עזיבת המשיבה את הבית. מאותה סיבה איני פוסקת למשיבה הוצאות מדור ואחזקתו בבית אמה. בנוסף לכך המשיב ישלם למשיבה סך של 1,300 ₪ בעבור מזונות הבת מ', שכן נחזה כי על פי הדין החל על הצדדים, האב חייב במזונות בתו עד לנישואיה (ראו ס' 164(א) לחוק לענייני משפחה של העדות המזרחיות קתוליות)".

בגין החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערעור דנן.

נימוקי בקשת רשות הערעור

15. להלן טענות המבקש בקצרה, כפי שעולות מבקשת רשות הערעור:

א. ביום 1.9.20, כיומיים לאחר מתן ההחלטה קמא, שבו המשיבה והבת מ' להתגורר בבית המשפחה יחד עם המבקש, והצדדים חזרו לחיי משפחה מלאים. לפיכך, נשמטת הקרקע מתחת לתביעה כולה, לרבות ההחלטה קמא, מאחר שהצדדים מנהלים משק בית משותף והמבקש נושא בהוצאות המחיה של כל המשפחה.

ב. יש לבטל את פסיקת המזונות לבת מ', אף באופן רטרואקטיבי, מאחר שזו החלטה שגויה מכמה בחינות:

1. אין כל יריבות בין המשיבה לבין המערער בכל הנוגע למזונות ילדיו הבגירים. הילדים אינם תובעים בהליך קמא ואינם צד להליך קמא; המשיבה נעדרת זכות עמידה בהליך קמא ולא יכולה לתבוע בשם הבגירים הוצאות או צרכים שהבגירים עצמם לא תבעו.

2. הילדים הינם בגירים ועל כן ישות משפטית נפרדת, וככל שרצונם לתבוע את אביהם יתכבדו יעשו כן כבעלי דין.

3. המשיבה אינה אפוטרופא על הבת מ', ולכן איננה זכאית לדרוש או לקבל כספים ומזונות בשם הבת לאחר הגיעה לגיל 18.

4. הדין האישי לא חל על מזונות ילד בגיר, וזאת על פי סעיף 3(א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) תשי"ט-1959 (להלן: "החוק לתיקון דיני המשפחה"). בית משפט קמא נשען בהחלטתו קמא על הדין האישי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17099-10-20 פלוני נ' אלמונית

- 1 הקתולי אולם זו טעות שכן גם סעיף 167 לדין האישי הקתולי עוסק
2 במזונות ילד/ה קטינה/ה.
- 3 5. מזונות ילדה בגירה מוכרעים בהתאם לחוק לתיקון דיני המשפחה ולא על
4 פי הדין האישי. לצורך מימוש זכות זו על הבת מ' להגיש תובענה נפרדת
5 ככל שתחפוץ בכך. ובכל מקרה תחול חובת מזונות במשותף עם המשיבה,
6 כהורה של הבת התובעת.
- 7 6. מ' לא זכאית לקבל כספי תמיכה למחייה מהוריה שכן איננה נזקקת אלא
8 צבורים לזכותה כספים בחשבון בסך למעלה ממאה אלף ₪. כמו כן מ'
9 מתגוררת בבית המשפחה והמבקש מכלכל אותה.
- 10 ג. שגה בית המשפט קמא עת פסק למשיבה מזונות זמניים והתעלם מטענות המבקש
11 בכל הקשור לנסיבות יציאתה מהבית. שעה שהמשיבה חזרה לבית המשותף
12 ומתגוררת עם המבקש, והוא מספק את כלל צריכה ומשלם כל החשבונות בבית –
13 לא קמה לה הזכות לקבל מזונותיה ממנו.
- 14 ד. מעבר לאמור לעיל יצויין כי המשיבה לא משתתפת עם המבקש בהוצאות הבית
15 למרות שהיא בעלת כושר השתכרות מלא, ובוחרת לא למצותו.
- 16 ה. בית המשפט מתבקש להורות על ביטול ההחלטה קמא על כל חלקיה ולבטל את
17 חוב העבר של המבקש בהתאם.

תשובת המשיבה לבקשת רשות הערעור

16. ביקשתי וקיבלתי את תשובת המשיבה לבקשת רשות הערעור. להלן תמצית טענותיה:
- 20 א. במסגרת הסכם שלום הבית שנחתם בין הצדדים ביום 1.8.19, התחייב המבקש
21 לפרנס את המשפחה, כולל את ילדיו, ללא שהמשיבה תיאלץ לעבוד.
- 22 ב. מספר ימים לאחר מתן ההחלטה קמא, המבקש איפשר למשיבה לשוב לביתם
23 המשותף, והמשיבה האמינה בתמימותה כי המבקש כן ומעוניין בשיקום התא
24 המשפחתי. מהר מאד המבקש ניסה להפעיל לחצים על המשיבה לוותר לו על חלקה
25 בדירת הצדדים ועל חלקה בזכויותיו הפנסיוניות וניסה להחתימה על הסכם ויתור
26 כנ"ל, ועל ויתור על המזונות הזמניים שנפסקו.
- 27 ג. נוכח סירובה, החל המבקש לתקוף את המשיבה ואת הבת מ' ולהשתולל בבית, עד
28 שביום 19.10.20 המשיבה נאלצה להזמין משטרה והגישה תלונה בגין תקיפה
29 ואיומים. ביום 21.10.20 נעצר המבקש, והושת עליו מעצר בית לארבעה ימים
30

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17099-10-20 פלוני נ' אלמונית

- 1 והרחקה מהדירה ל- 14 ימים, כאשר בהמשך בבית משפט קמא קוצר משך
2 ההרחקה. בהמשך אף ביקשה המשיבה צו להרחקת המבקש מהדירה.
- 3 ד. המזונות הזמניים שנפסקו בהחלטה קמא הם על הצד הנמוך ולא מספיקים לקיים
4 אישה ובתה הסטודנטית. מבחינת המבקש, מדובר בהחלטה עניינית ומאוזנת
5 שלקחה את כל השיקולים הראויים בחשבון ואיזנה בין המצב הקיים לבין המצב
6 הצפוי מהתביעה קמא שעתידה להתברר.
- 7 ה. מאז מתן ההחלטה קמא, המבקש לא שילם את המזונות הזמניים ולא מימן את
8 מרבית הוצאות הלימודים של הילדים. יצוין כי המבקש ביצע מספר קניות לדירת
9 הצדדים בתקופה שבתחילת חודש ספטמבר ועד שהורחק מהבית כאמור לעיל.
- 10 ו. לעניין טענות המבקש נגד המזונות שנפסקו לבת מ', ציינה המשיבה כדלקמן:
- 11 1. טענת היעדר היריבות היא טענה מוטעית – בהתאם לסעיף 172 לחוק דיני
12 המשפחה של העדה הנוצרית קתולית, זכות התביעה של מזונות הילדים
13 נתונה לאם, ופסיקת מזונות הילד היא לטובת האם, ללא קשר אם בגיר
14 או קטין הוא.
- 15 2. הדין האישי הדתי חל גם על ילדה בגירה וחובה על האב לזון את ילדתו
16 הבגירה הענייה שלא מתאפשר לה להתפרנס.
- 17 3. החוק האזרחי קובע מזונות לילדים בגירים אך אינו מבטל את החובה
18 הקיימת בדין האישי הדתי, אלא נוסף עליו. החוק האזרחי חל בעיקר
19 במקרים שהחוק הדתי לא חל, כמו על חסרי דת.
- 20 4. המבקש לא טען בבית משפט קמא כי הבת מ' יכולה לפרנס את עצמה,
21 והוא מנוע מלהעלות טענה זו כעת. כמו כן המבקש מודה כי הוא דואג
22 ומשלים למי את הוצאות הלימודים ומעביר לה כספי מחייה – מה שמוכיח
23 שהיא כן זקוקה לתמיכתו הכלכלית.
- 24 5. הטענה כי מ' אינה נזקקת ובעלת חשבון חסכון של למעלה ממאה אלף ₪
25 היא טענה חדשה שלא עלתה בבית משפט קמא ולכן דינה להידחות על
26 הסף. נוסף על כך, המבקש מתעלם מהודאתו שהוא מממן את רוב הוצאות
27 מחייתה ולימודיה של מ'.
- 28 ז. הדין הכנסייתי החל במקרה דנן, לא מתנה על מזונות אישה ולא מתחשב במצבו
29 הכלכלי של הבעל בשום אופן. מכאן, כל טענות המבקש לעניין מצבו הכלכלי לא
30 רלוונטיות כלל, מה גם שלא הציג את התמונה האמיתית והמלאה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-10-17099 פלוני נ' אלמונית

דיון והכרעה

1

2 17. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על נספחיה, בתשובת המשיבה ובתיק קמא, החלטתי
3 ליתן רשות ערעור מכוח סמכותי על פי סעיף 410 לתקסד"א, לדון בבקשה כבערעור ולקבל
4 את הערעור בחלקו, כך שבכל הקשור למזונות הבת מ' הערעור מתקבל, ובכל הקשור
5 למזונות האישה הערעור נדחה, והכל כפי שיפורט להלן.

6 להלן אנמק את החלטתי.

7 18. נפתח בחלק בהחלטה קמא, העוסק במזונות האישה. נזכיר כי עסקינן בהחלטה זמנית של
8 בית משפט קמא, העוסקת במזונות זמניים.

9 הלכה פסוקה היא לענין מידת ההתערבות המצומצמת של ערכאת הערעור בהחלטת מזונות
10 זמניים, על-פיה רוחב שיקול הדעת המוענק לבית המשפט לענייני משפחה, בבואו לקבוע
11 מזונות זמניים, עומד ביחס הפוך לצמצום שיקול הדעת של ערכאת הערעור.

12 ההכרעה של בית המשפט לענייני משפחה על אודות מזונות זמניים, חייבת להיות מהירה,
13 עניינית, ומטבעה נשענת על תמונה חלקית.

14 התוצאה היא, כי קביעת בית המשפט קמא בנושא מזונות זמניים ניזונה מממצאים
15 עובדתיים חלקיים. הגבלה זו תורמת לריסון שעל ערכאת הערעור לנקוט בבואה לבקר
16 החלטת הערכאה המבררת.

17 בכל מקרה, החלטת מזונות זמניים אינה סופית. ככל שיתברר לאחר שמיעת ראיות שנפלה
18 טעות בקביעת המזונות הזמניים, ניתן לשנות זאת לעבר ולעתיד.

19 חרף העובדה שפסיקתה של הערכאה הדיונית בנושא מזונות זמניים אינה חסינה מפני
20 התערבות ערעורית, שומה על ערכאת הערעור להימנע מהתערבות בקביעתם של בתי
21 המשפט לענייני משפחה בדבר שיעור המזונות הזמניים, אלא אם כן מדובר במקרה חריג
22 ויוצא דופן.

23 לעניין זה ראה:

24 בע"מ 1078/11 פלוני נ' פלוני (ניתן ביום 27.4.11).

25 בע"מ 1326/12 פלוני נ' פלונית (ניתן ביום 28.3.12).

26 רמ"ש (חי') 34826-10-18 פלוני נ' אלמונית (ניתן ביום 17.10.18).

27 19. בנסיבות המקרה הנדון לא מצאתי כי בהחלטת בית משפט קמא, במסגרתה פסק דמי
28 מזונות זמניים למשיבה בגובה סביר ומקובל לטעמי, יש טעות המחייבת כבר בשלב זה
29 את התערבות ערכאת הערעור.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17099-10-20 פלוני נ' אלמונית

- 1 על כן אני מורה על דחיית בקשת רשות הערעור בהתייחס לחלק בהחלטה קמא על קביעת
2 מזונות זמניים לאישה.
- 3 20. שונה התמונה בכל הקשור למזונות הבת הבגירה מ'. שוכנעתי, כי לא היה מקום לפסוק
4 מזונות, אף זמניים, עבור הבת, טרם ליבון מעמיק של הספקות הרבים שהתעוררו בעניין
5 זכאותה למזונות מאביה, עליהן עמד המבקש בבקשתו.
- 6 21. במה דברים אמורים? המבקש טוען שתי טענות עיקריות בנוגע לאי זכאות הבת למזונות:
7 א. טענה פרוצדוראלית, לגבי אי היותה של הבת מ', שהינה בגירה, בעלת דין בתובענה
8 קמא לפסיקת מזונות עבורה;
9 ב. טענה מהותית, לפיה חובתו לספק מזונות בת בגירה היא מכח סעיף 4 לחוק לתיקון
10 דיני המשפחה ובהתמלא התנאים שבסעיף 5 לאותו חוק. תנאים אלה לא
11 מתקיימים בעניינה של מ', ולכן אינו חב במזונותיה.
- 12 22. עיון בתיק קמא וכן בהחלטה קמא מלמד, כי טענות אלו לא נידונו ולא התבררו עד תום
13 בהליך קמא. יושם אל לב כי המשיבה, במסגרת כתבי טענותיה בתיק קמא (בקשתה
14 למזונות זמניים ותשובתה לתגובת המבקש בבקשת המזונות הזמניים), לא התייחסה
15 לחלות החוק לתיקון דיני המשפחה ותנאיו בענין מזונות הבת מ', ואף לא לעניין
16 סמכות/זכאות המשיבה לתבוע בשם הבת מ' מכח הדין הדתי.
- 17 אף בית משפט קמא לא נימק כראוי את החלטתו בנקודה זו, בציינו כנימוק יחיד ולא
18 מבוסס דיו לטעמי, "שכן נחזה כי על פי הדין החל על הצדדים, האב חייב במזונות בתו
19 עד לנישואיה....".
- 20 23. סבורני כי שאלת פסיקת מזונות עבור הבת הבגירה מ' מצריכה ליבון מעמיק במעמד
21 הצדדים. בית משפט קמא יקיים דיון קרוב במעמד הצדדים בשאלה זו, במהלכו יישמעו
22 טענות מפורטות מטעם באי הכוח של בני הצדדים, לרבות בטענות שהעלה המבקש במסגרת
23 רמ"ש זה.
- 24 היות שהתיק קמא קבוע לדיון מקדמי ביום 1.12.20, ישקול בית המשפט קמא לקיים
25 הברור הנדרש במועד זה, שלאחריו יכריע מחדש בשאלת מזונות הבת מ' בהחלטה
26 מנומקת.
- 27 24. על כן ונוכח האמור לעיל, שוכנעתי לקבל את בקשת רשות הערעור בכל הקשור למזונות
28 הבת מ', ואני מורה על ביטול החלק בהחלטה קמא העוסק במזונות הבת מ'.
29
30

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 17099-10-20 פלוני נ' אלמונית

סוף דבר

25. הערעור מתקבל בחלקו. בכל הקשור למזונות האישה הערעור נדחה כאמור בסעיף 19 לעיל, ובכל הקשור למזונות הבת מ' הערעור מתקבל, כאמור בסעיף 24 לעיל.

26. אינני פוסק הוצאות בגין ערעור זה, הן נוכח התוצאה אליה הגעתי והן על מנת שלא להחרیف את הסכסוך בין הצדדים, ואולי אף לקדם פתרון ביניהם.

המזכירות תעביר פסק דין זה לצדדים.

פסק דין זה מותר לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים וכל פרט מזהה אחר.

ניתנה היום, כ"ב חשוון תשפ"א, 09 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.

חננאל שרעבי, שופט